

TRETMAN SEKSUALNIH DELINKVENATA I ZAŠTITA ZAJEDNICE

Lana Mužinić i Ljiljana Vukota (urednice)
Zagreb. Medicinska naklada i psihijatrijska
bolnica Vrapče, 2010., 357 str.

Po prvi put je u Hrvatskoj objavljena knjiga koja pruža širokom rasponu stručnjaka relevantne i aktualne spoznaje o tretmanu seksualnih delikata. U knjizi su prikazane seksualne devijacije s teorijskog gledišta, gledišta žrtve i počinitelja, te s gledišta zaštite zajednice od novih kaznenih djela i novih počinitelja. Radi se o vrlo aktualnom sadržaju koji je medijski često prikazan na senzacionalistički način, a koji je do sada bio relativno zanemarene u profesionalnoj publicistici. S ovom knjigom je stručna javnost, kao i svi oni koje zanima ova problematika, napokon dobila znanstveno-teorijski i empirijski utemeljen kvalitetni okvir za razumijevanje ove pojave u svoj njezinoj složenosti – od različitih pojavnih oblika, dobni specifičnosti počinitelja, posljedica po žrtvu te mogućnosti i značaja terapijskog i preventivnog djelovanja.

Ova opsežna knjiga sastoji se od 26 poglavlja raspoređena u četiri tematske cjeline. U prvoj tematskoj cjelini pod nazivom »Seksualna delinkvencija i tipologija počinitelja« objedinjeni su tekstovi: (1) Gorana Arbanasa »Parafilije, silovanje i incest«, (2) Lane Mužinić »Pedofilija - od dijagnostike do terapijskih smjernica«, (3) Ljiljane Vukota »Teorije spolnih delikata – integrirana teorija Marshalla i Barbareeja«, (4) Renate Odejan i Anite Matjević »Obilježja počinitelja, vrste i modaliteti seksualnih delikata«, (5) Gordane Buljan Flander i Swea Jelića »Adolescenti počinitelji seksualnih delikata – pregled tipologija, etioloških i drugih čimbenika«, (6) Lane Petö Kujundžić »Maloljetnici kao počinitelji kaznenih djela obljube s djecom«, (7) Blaženke Guberina Korotaj, Ljiljane Vukota

»Seksualno zlostavljanje u djetinjstvu i seksualna delinkvencija«; (8) Miroslava Gorete, Ivane Peko-Čović, Nadice Buzina i Žaljka Majdančića »Aktualna pitanja forenzičko – psihijatrijskih vještačenja seksualnih delinkvenata«, (9) Lane Mužinić, Damira Rošića, Saše Morića, Marine Šuperba »Penološko psihijatrijske karakteristike seksualnih delinkvenata«.

U drugoj tematskoj cjelini »Tretman seksualnih delinkvenata« nalaze se tekstovi: (10) Tije Žarković Palijan, Dražena Kovačevića, Marijane Sarilar i Sanje Radeljak »Tretman seksualnih delinkvenata«, (11) Lane Mužinić i Saše Morića »Primjena kognitivno-bihevioralne terapije u tretmanu seksualnih delinkvenata«, (12) Ljiljane Moro i Tanje Francišković »Psihoterapijski pristup u terapiji seksualnih delinkvenata«, (13) Miroslava Hercega i Lane Mužinić »Farmakološki tretman seksualnih delinkvenata«, (14) Lane Mužinić »Terapija adolescenata - počinitelja seksualnih delikata«, (15) Elvire Koić »Skale za procjenu rizika seksualnog delikta« i (16) nizozemskih autora Andreasa Romanusa i Anne Rijk »Tretman seksualnih delinkvenata u nizozemskom zatvoru«. U trećem dijelu »Posljedice seksualnih delikata i tretman žrtava« su tekstovi: (17) Maje Mamula »Žrtve seksualnog nasilja«, (18) Gorana Arbanasa »Posttraumatski stresni poremećaj kod žrtava silovanja«, (19) Domagoja Štimca »Tretman seksualno zlostavljane djece« te prilog (20) Ide Šamanović »Rad sa žrtvama seksualnog nasilja«. Posljednje, četvrto poglavlje »Zaštita zajednice« objedinjuje tekstove: (21) Vesne Babić »Uloga probacije u nadzoru nad otpuštenim počiniteljima seksualnih delikata i mogućnosti za nastavak tretmana u zajednici«, (22) Renate Odeljan i Anite Matijević »Mogućnosti prevencije spolnih delikata na štetu djece«, (23) Maje Gabelica Šupljika, Gordane Filipović i Mile Jelavić »Uloga pravobranitelja za djecu u prevenciji seksualnog zlostavljanja djece te podizanju svijesti i odgovornosti zajednice«, (24) Branka Perana »Uloga policije u prevenciji i zaštiti zajednice od počinitelja seksualnog nasilja«, (25) Dušana Miljuša »Odnos javnosti i medija prema počiniteljima seksualnih delikata« i (26) Ksenije Turković i Aleksandra Maršavskog »Postupanje prema seksualnim delikventima – važeća pravna regulativa i moguća zakonska rješenja«.

Radi se o urednički izvrsno koncipiranoj knjizi kako na sadržajnoj tako i na metodskoj razini. Kao što je već naglašeno, odabir sadržaja je suvremen i aktualan, a način prezentacije je takav da je sadržaj knjige primjeren kako za studente i poslijediplomante medicine, kriminologije, prava, socijalnog rada, psihologije tako i za stručnjake koji rade u zdravstvu, policiji, socijalnoj skrbi, pravosuđu uključujući penalni sustav. Područja koja se obrađuju u knjizi odnose se na ključna područja seksualnih delikata i pružaju čitateljima niz relevantnih i pažljivo odabranih informacija. Ključno obilježje knjige je da su sve teme obrađene ujednačeno, a prilozi se kreću od kvalitetnih stručnih priloga kao npr. tekst o skalama za procjenu rizika seksualnog delikta, dobrih preglednih radova kao npr. tekst o adolescentima počiniteljima seksualnih delikata, do izvornih znanstvenih radova kao što je npr. tekst o penološko-psihijatrijskim karakteristikama seksualnih delinkvenata. Kao posebno značajnim za pravosudnu praksu, kao i bolje razumijevanje posljedica seksualnog nasilja po žrtvu izdvajam tekst Gorana Arbanasa o posttraumatskom stresnom poremećaju kod žrtava silovanja.

Kao vrijedno obilježje knjige, istaknula bih posvećenost i napor urednica da u pisanju ovog suvremenog i aktualnog udžbenika uključe stručnjake različitih profila – psihijatre, epidemiologe, pravnike, socijalne radnike, socijalne pedagoge, kriminaliste, politologe. Iskustvo ovih autora i visoka razina njihove profesionalnosti značajno je doprinijela interdisciplinarnom i cjelovitom sagledavanju problematike seksualnih delikata.

Knjiga je pristupom temi i načinom prezentacije sadržaja postavila visoke kriterije za sve buduće slične izdavačke poduhvate. Naime, radi se o knjizi koju su hrvatski stručnjaci pisali za svoje kolegice i kolege koji se na različit način profesionalno susreću ili će se susretati s problematike seksualnih delikata. Pod tim vidom posebna vrijednost ove knjige je to što je problematika seksualnih delikata dobro kontekstualizirana u našu stvarnost uz utemeljenost na relevantnim teorijskim i empirijskim međunarodnim iskustvima.

Priredila: Marina Ajduković

